

محمد مجتبی بسترسی

((حرفه‌ای بنام رباخواری))!

عبدالله شرخر، بزرگترین رباخوار تهران در نتیجه ضربات چاقوی یکی از صدھا نفر بدھکارانش دیشب در بیمارستان در گذشت. عبدالله که به «بانلک متحرک» جنوب شهر معروف بود سیصد هلیون تومان از املاک جنوب را در گرو داشت!

نامبرده طبق اسناد موجود و دفاتر ثبت اسنادیش از ۶ هزار پرونده و سند رسمی در محاضر داشت، وی که سال‌ها قبل فقط صاحب یک دکان عطاری محقر بود اخیراً از راه نزول خواری صاحب چهار هزار دستگاه خانه در نقاط مختلف تهران شده بود و مت加وز از صد و پنجاه هلیون تومان پول نقد در بانک‌های معروف داشت.

این فرد تنها از یک تاجر معروف روزی ۵ هزار تومان سود پول می‌گرفت !

«اطلاعات و کیهان شماره‌های ۲۴ و ۲۵ مرداد»

سرگذشت رباخوار معروفی که اورادر اثر قساوت و سنگدلی‌های مخصوصش «شرخر» مینامیدند! چند روز پیش از آن در روزنامه‌های کثیر الانتشار تهران منتشر گردید، زندگی و حرفة این مرد که عاقبت قربانی پیر حمی و قساوت خودش در سودخواری کاملاً تکان دهنده و ناراحت کننده بود، ولی متأسفانه هیچ تازگی نداشت و هر چند وقت یکبار خبری بر این داغتر از خبر «شرخر» و یا اقلاماً نند آن در روزنامه‌های کثیر الانتشار تهران بچشم می‌خورد.

بانهاست تأسف در تهران و سایر شهرستانها حرفه‌پلید رباخواری چنان قوت و رواجی به خود گرفته که ده‌ها «شرخ» با کمال آزادی از این راه‌نا م مشروع ثروتها کلانی بجیب زده‌اند و میزند و ده‌ها جنایت هم‌بعلت این کار بوقوع پیوسته و می‌پیوندد و بالآخره «مشکل» رباخواران بی‌رحم و بی‌انصاف هم‌یکی دیگر از صدها مشکلات اقتصادی و اجتماعی و اخلاقی کشور شده است.

بطوریکه مطبوعات نوشته‌اند:

همین چندی قبل مامورین اداره‌دارائی هنگام بررسی ثروت‌شخصی متوجه شدند که او سی‌صد دستگاه، اتومبیل دارد و پس از آنکه از منشأ این ثروت کلان تحقیق کردند معلوم شد شخص مذکور یکی از رباخواران حرفه‌ای است که از صاحبان اتومبیل‌ها سود پول می‌گیرد و اتومبیل‌ها را به گرو بر میدارد و چون نرخ نزولی او سنگین است پس از مدتی بدھکاران در پرداخت اصل وام و سود آن و امی مانند و بدین ترتیب اتومبیل به نزول خوار تعلق می‌گیرد! (۱)

با کمال تأسف بدین ترتیب در این کشور اسلامی رباخواری یکی از راه‌های متدالوی و آسان برای تحصیل ثروتها کلان شده است و با اینکه از طریق این حرفه نادرست تاکنون ده‌ها و صدها جنایت بزرگ بوقوع پیوسته هیچ‌گونه ممانعت و جلوگیری هم از آن بعمل نیامده و نهی آید!

در این میان مطبوعات کثیر الانتشار کشورهم مستقیم و غیرمستقیم این حرفه را ترویج می‌کنند آنها که تنها بخطاط سودمندی، هر روز دنیال سوزه‌تازه‌ای می‌گردند وقتی بحادث‌ای مانند «شرخ» بر می‌خورند آنرا با تمام جزئیات و موبایل‌ای مردم تشریح می‌کنند بدون اینکه از «حرفه‌شرخی»! کمترین انتقادی بکنند و مطلبی درباره صدها مفاسد اجتماعی و اخلاقی و اقتصادی آن بنویسند جالب توجه این است که یکی از روزنامه‌های کثیر الانتشار تهران برای این که بهر قیمتی شده خوانندگان خود را از زیارت عکس رباخوار معروف تهران هم محروم نگذارد تصویری از حال حیات اور از روی جسد بی‌جانش نقاشی کرده و زینت بخش صفحات خود نموده بود این مدعیان رهبری افکار مردم که حتی در تعیین خطوط صورت «شرخهای» این همه دقت می‌کنند کمتر در باره انتقاد از حرفه‌شرخی سخنی بیان می‌آورند آنها وقتی تشریح می‌کنند که شخص نام برده از طریق رباخواری صاحب «۴۰۰ دستگاه، خانه «یک‌صد و پنجاه میلیون تومان»

پول نقد در با تکه اشده عده ای باین حرف که معجزه آسا تولید ثروت می کند ! علاقمند می شوندو در زندگی ربا خواری را برابر کسبه ای پر درد س و توأم با گرفتاری هر چند هم شرافتمانه و صحیح باشد ترجیح میدهند چه کاری آسانتر از ربا خواری ؟ از حمت کم در آمد فراوان !

ممکن است رقمیکه روزنامه ها درباره ثروت «شر خر» نوشته اند تاحدودی مبالغه باشد و بالاخره این حقیقت را نمیتوان انکار کرد که ربا خواری در این کشور بصورت یک خطر جدی در آمده است خطری که روز بروز توسعه پیدا می کند و کسی بفکر جلو گیری از آن نیست .

جالب توجه اینست که در جهان امروز بجز کشورهای کمونیستی ، کشورهای سرمایه داری عموماً سیستم بانکداری خود را بر پایه «ربا» بنیان گذاشته اند در حالیکه ادیان آسمانی عموماً باشد و صراحت از آن منع کرده اند بنا بر این مسئله «ربا» از جمله مسائلی است که در آن راه ادیان از آمدن اموال و زجاجه ای می شود و این گونه مسائل که در آنها ادیان روشنی متفاوت با تمدن کنونی در پیش گرفته اند در خود تحقیق و دقت فراوان است ، باید بدادیان با توجه به قفل سه دلایل «ربا» را تحریم کرده اند و مفاسد اجتماعی و اخلاقی و اقتصادی آن که ادیان مدعی هستند کدام است ؟ تجزیه و تحلیل این مسائل کاملا لازم و درنهایت جالب توجه بوده است و آنها دستخوش تحریف گشته اند، آیات مر بوطه تحریم و مذمت ربا هم اکنون هم در این کتابها وجود دارد .

در تورات در آیه ۲۵ از باب بیست و دوم «سفر خروج» چنین می خوانیم :

«اگر نقدی بفقیری از قوه هن که همایه تو باشد قرض دادی مثل ربا خوار با او رفتار مکن و هیچ سود بوا و مکذار» .

در آیه ۳۵ از باب بیست و پنجم «سفر لاویان» می خوانیم :

«واز برادرت ربا و سود نگیر و از خدای خود بترس تابرادرت با توز ندگی اماد ، تقد خود را به او را با مده و خوراک خود را با و بسود مده .

در آنجمل توق آیه ۳۴ - ۳۵ از باب ششم می خوانیم :

«واحکم قرض دهید با نازیکه امید باز هم فتن از ایشان دارید شمارا چه فضیلت است بلکه دشمنان خود را محبت نهاید و احسان کنید و بدون امید عوض قرض دهید زیرا که اجر شما عظیم خواهد بود .

رجال و داشمندان مذهبی یهود و مسیحیت هم درباره حرمت ربا خواری تصریحات فراوان نموده اند «سکو دار» یکی از داشمندان مذهبی بر جسته مسیحیت میگوید: «هر گاه بگوید

رباخواری گناه نیست او فردی ملحد و خارج از دین مسیح شناخته می‌شود.^۱ «یونی» یکی دیگر از دانشمندان مذهبی مسیحیت می‌گوید: «رباخواران شرافت خود را در زندگی دنیوی از دست هیله‌هند اینها پس از هر چه که حتی شایسته تکفین هم نیستند».

از این تصریحات علمای مذهبی و آیاتکده در کتب مذهبی یهود و مسیحیت آمده نظر قاطع این ادیان درباره حرمت «ربا» بخوبی روش می‌شود و تاریخیکه زندگی اجتماعی غرب تحت سلط کلیسا و محافل مذهبی بود رباخواری قانوناً عملی منوع وغیر مجاز شماره‌یامد؛ این نظر مذهبی تاقرن شانزدهم میلادی در قوانین مدنی اروپا انعکاس کامل داشت ولی از اوایل قرن شانزدهم که بسیاری از سنت وقوایین متکی به اخلاق و مذهب در غرب در معنی تحول و تغییر واقع شد حرمت را بهم کم کم مورد اعتراض قرار گرفت، این اعتراضات اساساً آنجا پیش رفت که سداخلاقی و مذهبی کاملاً شکسته شد و بعضی از زمامداران مانند «لوئی چهاردهم» در سال ۱۶۴۲ آشکارا پولی را باشرط دادن سود فراوان قرض کرد، واقعه‌ای که کاملاً عجیب و غیرمنتظره بود این بود که در سال ۱۸۶۰ پاپ «پی نهم» شخصاً یک معامله ربوی انجام داد و اطمئن بزرگی بحرثت این قانون مذهبی وارد ساخت.

عقبت در سال ۱۷۸۹ پس از انقلاب کبیر فرانسه که مبانی اخلاقی و مذهبی در غرب کاملاً سست شده‌انگلی ترین ضربه بقانون حرمت ربا وارد گردید و در فرمانیکه در آکتبر سال ۱۷۸۹ صادر شد آزادی «رباخواری» در حدود مقررات قانونی! رسماً اعلام شد، از آن پس «ربا» وارد نظامهای اقتصادی اروپا گردید و چنانکه قبلاً گفته هم اکنون سیستم بانکداری در کشورهای سرمایه‌داری بر اساس ربا بنیانگذاری شده است.

پس از این بررسی کوتاه که درباره حرمت ربا از نظر یهودیت و مسیحیت و تاریخ و رود آن در نظامهای اقتصادی اروپا بعمل آمد نظر اسلام را در این باره بیان می‌کنیم و فلسفه اجتماعی و اقتصادی و اخلاقی تحریم ربا را مورد تجزیه و تحلیل قرار میدهیم. (این بحث را در شماره آنده مطالعه خواهید نمود)

(۱) مجله «رساله اسلام» شماره مسلیل ۹